K O M U N I K A T

Wyd. Okr. Rady Konwentu Org. Niepodl.

Nr.86 29.października 1943 W.P. Rok V.

I. SPRAWY POLSKIE.

Propaganda niem. rzuciła teraz hasło: "Wir werden nur systematisch beliebt machen". W 4-tą rocznicę utworzenia Gen. Gub. zabiegał usilnie o popularność gub. Frank. Do napędzonych na Wawel "delegatów" rolników mówił o przyjaźni, o tym, że jest lojalnym przyjacielem "lojalnych współpracowników", po tym prosił "osobistych gości" na ucztę i nawet nadużywał cierpliwości Wszechmocnego wzywając Go do błogosławieństwa. Rządził się na Wawelu jak szara gęś, on opiekun, gospodarz, dobrodziej. Na zakończenie uroczystości otworzył nawet kryptę Marszałka. Jesteśmy przekonani, że tam delegaci szczerze dopiero westchnęli do Boga, aby Franka diabli wzięli z całą jego szatańską obłudą i nikczemnością. Delegacji ukraińskiej, która nie była bezimienna, tak jak polska, przewodniczył prof. Kubijowicz i znów tarzał się u stóp wielkiego dobrodzieja Ukraińców. Oczywiście temperatura serdeczności wzrosła jeszcze o 100 stopni i wydawało się, że Ukraińcy okrzykną Franka na Wawelu monarchą całej utraconej Ukrainy. Serdecznie mówiono też o "dywizji Gal. SS", nie wspomniano tylko, że pomaszerowała, przez omyłkę nie na wschód tylko na zachód. Dla uświetnienia uroczystości otwarto w bibliotece krakowskiej pokój ze zbiorami Szopena, pomnożonymi przez sprowadzone z Linzu zbiory Ganchea. Przy tej okazji największego muzyka Polski zamianowano Volksdeutschem z Alzacji.

Te "Święta" nie przeszkodziły Niemcom w normalnych objawach przyjaźni do Polaków. W Warszawie rozstrzelano dalszych 10 zakładników, czyli łącznie przeszło 60, w Krakowie dalszych 20, czyli łącznie 40. W Lesienicach stracono w ostatnich dniach 5 tys. żydów, Włochów i Polaków, rozkopano też dawne groby i zwłoki spalono, aby zatrzeć ślady zbrodni. Od 1.XI. spodziewane są masowe łapanki uliczne, również we Lwowie. Te nowe akty łaskawości i terroru nie zmienią postawy naszej, nie damy się również zbałamucić propagandzie niem., która z okazji konferencji w Moskwie krzyczy znów o osamotnieniu Polski i zdradzie Aliantów.

Przygnębia nas rola Ukraińców, którzy nadal wysługują się Niemcom w tępieniu Polaków. Agenci ukraińscy zachęcają po wsiach do mordów, obiecując za zamordowanie Polaka 1000 zł., litr wódki i 100 papierosów. Nikczemną rolę inspiratorów tych zbrodni odgrywają często ukraińscy nauczyciele i księża. Społeczeństwo polskie raz jeszcze wzywa Ukraińców do opamiętania, do rzucenia bratobójczych noży i wspólnej walki z śmiertelnym wrogiem - Niemcom.

Na cześć przybyłej do Londynu Ewy Curie urządzono przyjęcie z udziałem przedstawicieli rządu i świata naukowego. Ewa Curie oświadczyła, że czując się w równej mierze Francuską jak Polką pragnie, aby te dwa narody zawarły wieczne przymierze.

Min. Stańczyk w przemowie radiowej podkreślił przyjaźń dla Polski bryt. Labour Party i Związków Zaw. ang., która przejawiła się w uroczystościach ku czci Polski z okazji rocznicy wybuchu wojny, a przede wszystkim w pięknych przemówieniach min. Morisona i Greenwoda, wyrażających pragnienie ujrzenia wolnej, demokratycznej i postępowej Polski tego wiernego sojusznika Anglii. Również w USA pojawiło się z tej okazji przeszło 2 tys. artykułów o Polsce. Organizacja Soc. Dem. Nowego Jorku wydała orędzie o Polsce, jej walce o wolność i przypomniała wyrażenie Karola Marksa, że Polska jest "nieśmiertelnym rycerzem wolności.

Od kilku dni bawi na ziemiach polskich Himmler. Można się więc spodziewać nowej fali terroru. Prasa neutralna ostrzega przed furią niem. dążącą do wyniszczenia Polaków w obliczu spodziewanej własnej klęski.

27.X. Prez. Raczkiewicz konferował z Naczelnym Wodzem gen. Sosnkowskim, prem. Mikołajczykiem, gen. Kukielem i min. Romerem.

12.X. nadano 500 setną audycję pol. z Jerozolimy, w tej liczbie było 75 koncertów solistów, 50 słuchowisk, 46 koncertów orkiestr.

Polskie lotnictwo bombowe w walce o Zagłębie Ruhry wzięło wybitny udział. W 1940-41 startowało 595 samol. i zrzuciło 918 ton, w 1942 brało udział w nalotach 1484 samol. i zrzuciło 1295 ton.

Lord Glasgow odznaczony Krzyżem "Polonii Restituta" przesłał list do min. Kukiela nast. treści: "Moi polscy przyjaciele wiedzą, że zawsze starałem się występować w sprawach Polski. Ofiary Polski zostaną nagrodzone pełnym chwały odrodzeniem, które dla demokracji całego świata będzie natchnieniem i utwierdzeniem w wyznawanych zasadach".

Stacja sow. "Kościuszko" nadała 23.X. nast. audycję: "Słuchaj Polsko! Dnia 12.X. żołnierz Polski po raz pierwszy /!?/ starł się z wrogiem. Po 4 latach regularna armia pol. stanęła do walki o Honor Polski. Udział w bitwie wzięła I-sza dywizja pol. Walczyła z zapałem, z myślą o dalekiej ojczyźnie, dokąd przesyła swe braterskie pozdrowienie walczącym w lasach partyzantom. Oto wola walki i zwycięstwa stała się czynem. Niejeden poległ, bo krwawa to walka, lecz żołnierze nasi nie szczędzą życia dla tej, która jeszcze nie zginęła." Odegrano hymn polski. Po czym odczytano rozkaz d-cy Berlinga: "towarzysze broni! Nadszedł upragniony czas odwetu na śmiertelnym wrogu za zgliszcza i cierpienia zadane naszej ojczyźnie. Nie zadrży wam ręka i nie zawiedzie oko w walce z wrogiem. A pociski i bagnety wasze niech padają jak ciosy siekiery drwala. Naprzód do boju!" Skolei podano reportaż z walki dywizji pol., zapowiedziano powstanie drugiej dywizji i podkreślono kierowniczą rolę Wandy Wasilewskiej i jej udział w formowaniu armii pol. w Sowietach. - Uderza w tej audycji nie uznawanie bojów Armii Pol. i jej udziału w walkach powietrznych w bojach o Norwegię i Afrykę, zatajenie o jaką to Polskę walczy dywizja, której patronuje Wasilewska.

Do jednej z powszechn. szkół warszawskich przyszła bojówka komunistyczna i zażądała, aby dzieci kolportowały komunistyczne ulotki i "Głos Warszawy" pismo pol. komunistów. Szło o prowokacje i wywołanie nowych represji. Stanowcza odmowa nauczycieli uchroniła dzieci od niebezpieczeństwa.

Znany z czasów okupacji sow. we Lwowie żydowski publicysta Borejsza atakuje gwałtownie Prez. Raczkiewicza i Naczelnego Wodza Sosnkowskiego w artykule "Wojna i klasa robotnicza", jako wrogów komunizmu, nazywając gen. Sosnkowskiego reprezentantem pol. faszyzmu i najczarniejszej reakcji. Nie może on darować gen. Sosnkowskiemu, że wystąpił z rządu w 1941 r. na znak protestu przeciw umowie z rządem sow.

II. NAJWAŻNIEJSZE WYDARZENIA.

Konferencja moskiewska działa Niemcom na nerwy. Nic dziwnego. Jeszcze rok temu Niemcy byli pewni, że stolica ros. wpadnie im w ręce. Potem liczyli na konflik między aliantami i znów się sromotnie zawiedli. Skolei wierzyli w linię Dniepru. Znów rozczarowanie. W rocznicę bitwy pod El Alamein padł Melitopol. Obronę Melitopola opłacili Niemcy 20 tys. zabitych. Upadek Melitopolu dowodzi, że mimo najwyższego wysiłku armia niem. musi ustępować przed przeważającą siłą i nie może zapobiec zbliżaniu się wojny do terytorium Niemiec. Jakie są obecnie w Niemczech nastroje świadczy wymownie przedruk w "Lbg. Zt." z 26.X. artykułu "Brüsseler Ztg." pt. "Tragiczne" w którym czytamy dosłownie: "Wskutek zdrady Włochów stały się kampanie i bitwy przegrane, zwycięzca zmienił się w zwyciężonego, triumf zamienił się w najgłębsze upokorzenie". Lekceważona dotychczas zdrada Włoch jest nagle omawiana jako powód przegranej.

Wiadomości z Moskwy do reszty przygnębiają Niemców. Stalin, po przyjęciu Edena, przyjął osobno Cordell Hulla i amb. Harrimana. Obrady i konferencje rozwijają się pomyślnie. W Nowym Jorku, w związku z konferencją przemawiał Davies, który zapewnił, że w Moskwie dojdzie do porozumienia w sprawach zasadniczych. Wprawdzie między mocarstwami, jak między ludźmi, mogą być różnice zdań, lecz wiele z tych różnic da się usunąć, a wierzyć trzeba w dobrą wolę współpracy. Rzecznik wojenny radia amer. stwierdził, że po odzyskaniu swych morskich baz Rosja uderzy z nich na Rumunię i Bułgarię.

Zdaniem korespondenta Reutera rezultaty konferencji przechodzą najbardziej optymistyczne przewidywania. Konferencja dała początek nowemu okresowi w stosunkach trzech mocarstw, a uchwały jej wpłyną na szybkie zakończenie wojny. Crips oświadczył w Londynie, że konferencja prócz celów

wojennych ma na celu także urządzenie świata powojennego.Bezpieczeństwo opierać się będzie nie tylko na sile, ale i na dobrej woli.Świat powojenny nie będzie rządzony przez dyktaturę trzech mocarstw.Liga Narodów zostanie zastąpiona przez Rady Regionalne,które będą odpowiadać przed Radą Światową.

Prez.Roosevelt ogłosił 26.X.orędzie nakreślające podstawy życia gospodarczego powojennego świata pod hasłem wyjścia USA ze stanu izolacji i przelewania nadwyżek żywnościowych z jednego kraju do drugiego i wyzwalania w ten sposób krajów słabszych z pod ucisku gospodarczego.

III.SYTUACJA NA FRONTACH.

POŁUDNIE: V-ta armia znajduje się o 25 klm.od Izerni,zajęła Sparanise,VIII-ma armia zajęła Bojano na linii Fógia-Rzym.Niemcy wycofują się na nowe linie obronne.Niemcy zajmują linie od Massica do Vasto.V-ta armia zajęła Roseta.VIII-ma zdobyła szturmem Spinetto.Na Bałkanach powstańcy jugosłowiańscy zajęli węzeł kol.Iwanicz i zniszczyli na linii Belgrad-Zagrzeb 5 parowozów,84 wagony i 2 mosty.Przecięto linię kol.Nisz-Skoplie.Lotnictwo alianckie wsparło akcję wojsk jugosłowiańskich pod Splitem.W Bośni zajęli powstańcy m.Waresz i wysadzili most kol.na Sawie.RAF atakował 2 lotniska k.Salonik,lotniska na Krecie,bazy na wyspie Melos.

ZACHÓD: 25.X.bombardowano w nocy i za dnia lotniska w półn.Francji i Holandii.Liberatory i lat.twierdze startując z Afryki bombardowały okręgi przem.w połudn.Austrii.26.X.bombardowano elektrownię w Caen i port w Brest.

WSCHÓD: Dniepropietrowsk i Dnieprodzierżyńsk wzięto szturmem.Zdobyto wielkie zapasy.Cała północna część łuku Dniepru od Krzemieńczuka po Dniepropietrowsk znajduje się już w rękach sow.Wyrwę pod Krzemieńczukiem pogłębiono.Posunięto się na Nikopol.Grożą obecnie Niemcom 3 kotły:pierwszy,pod Melitopolem w kierunku ku Dnieprowi, drugi,od Zaporoża w kierunku na Nikopol,trzeci,manewroskrzydlający na Krzywy Róg.Armia Mannsteina znajduje się też w krytycznym położeniu,które może doprowadzić ją do katastrofy. Niemcy zaskoczeni są kolosalną ilością nowoczesnego sprzętu wprowadzonego przez bolszewików w akcję,jak również ciągle nowymi posiłkami w ludziach. Komentator Sartorius oświadcza,że bitwa o Krym weszła w nową fazę.Gen. Dittmar przyznał się w niem.radio,że "ostatnie straty terenowe są ciężkie, sytuację traktujemy z całą powagą. Zajęci byliśmy przez całą wiosnę w basenie Morza Śródziemnego i nie mogliśmy poświęcić dostatecznej uwagi frontowi wschodniemu".Korespondent B.B.C.z Moskwy donosi:że sytuacja niem.w łuku Dniepru staje się rozpaczliwa.Moskale rzucają wciąż nowe rezerwy i kolosalne ilości czołgów, które Niemcy nazywają czołgami magicznymi.Wśród Niemców zaczyna się szerzyć panika.Na południu od łuku Dniepru między dolnym Dnieprem a Morzem Azowskiem bolszewicy dokonali nowego włamania,posunęli się 30 klm.i zajęli 90 miejscowości.Bitwa o Krzywy Róg dochodzi do stadium decydującego. W mieście zamknięte są poważne siły niem.,które zaopatrywane są z powietrza.Część największych w Europie kopalń rudy żelaznej zajęta jest przez Moskali.Powyżej Krzywego Rogu uderzenia wojsk sow.idą w stronę Bohu.Brak mostu na tej rzece utrudni Niemcom odwrót.Korespondent szwedzki stwierdza,że Niemcy nie są w stanie naprawić sytuacji w łuku Dniepra.Gdyby odwrót był zdecydowany wcześniej mogliby jeszcze wycofać większe siły i sprzęt.Obecnie,gdy dojdą do linii Dniestru dywizje ich będą zdezorganizowane,a ciężki sprzęt w większości stracony.Konferencje w sztabie Hitlera wskazują na zanik wielkiej strategii niem."Krasnaja Zwiezda" stwierdzą,że front od Krzemieńczuka po Morze Azowskie rozbity jest na poszczególne ogniwa i nie może już być nazwanym jednolitym.Na froncie centralnym k.Witebska bolszewicy podjęli nowe natarcia i posunęli się od 6-10 klm.,zajmując 50 miejscowości.W ostatniej chwili donoszą,że w rej.Melitopola sytuacja niem.pogorszyła się znacznie.Stepy nogajskie gładkie jak stół nie dają o tej porze Niemcom żadnej obrony.Z Moskwy donoszą,że przed opuszczeniem Dniepropietrowska Niemcyzdążyli jeszcze wymordować cały szereg ludzi i zniszczyć wiele budynków.Żydów wybito 20 tys.

IV.RÓŻNE.

W związku z wewnętrzną kampanią

propagandową w Rzeszy min. Speer usiłuje dostarczyć dla przemysłu wojennego 100 tys. robotników, a min. oświaty Rust zarządził, aby młodzież powyżej 14 lat z wyjątkiem ułomnych, opuściła szkoły i skierowana została do pracy fizycznej.

Rzeczoznawca wojenny radia bryt. stwierdza, że na froncie wschodnim toczy się obecnie 7 bitew o różnych celach lecz niemal jednakowej gwałtowności, stanowiących jedną całość strategiczną. Najważniejsza z nich toczy się w kolanie Dniepru, gdzie d-ctwo sow., odrzuciwszy teorię konieczności posiadania silnych umocnionych baz, wielkimi klinami wdziera się w linie niem. To też wojskom sow. grozi wciąż poważne niebezpieczeństwo, od którego częściowo ratuje je wyczerpanie armii niem. i olbrzymie terytoria, na których odbywają się operacje. Armii sow. nie wolno stanąć, by nie dać Niemcom wytchnąć i przegrupować się, z drugiej strony nie wolno jej również wysunąć się zanadto naprzód, by nie narazić się na udałe kontr-uderzenie.

"Times" pisze, że z chwilą załamania Niemiec powstanie problem przesiedlonych przymusowo do Niemiec ludzi, których jest około 30 milionów, z wielką liczbą Polaków. Te miliony wygnańców znajdą się wówczas nagle bez pomocy i organizacji. Już dziś są czynione przygotowania jak to zagadnienie rozwiązać.

"Cała armia niem. "południe", od Kijowa na południe, liczy 70-90 dywizji, w tym 50 dywizji w łuku Dniepru. Klin wbity przez wojska sow. k. Krzemieńczuka rozbija tę armię na dwie części: jedną w łuku Dniepru i na Krymie, składającą się z 6 i 7 i resztek 17 armii, oraz na drugą od Perejesławia ku Kijowowi grożąc zupełnym przerwaniem łączności i otoczeniem około 50 dywizji niem.

"Daile Express" pisze, że Heimatfront został silnie podważony. Stąd uruchomienie w Niemczech całego aparatu partyjnego i konferencje na przestrzeni całej Rzeszy i wszystkich sfer. Chodzi o pobudzenie narodu do nowych ofiar i zacieśnienie dyscypliny. Obraz stosunków w Rzeszy nie jest w tej chwili jasny. Panuje tam niezadowolenie, lecz zaciętość bierze górę i trudno liczyć na wybuch rozpaczy.

Pismo szwajcarskie donosi, że 70% miast w zach. Niemczech jest zniszczonych. Trudno sobie wprost wyobrazić jak wygląda Zagłębie Ruhry. Miasta tamtejsze to stosy rumowisk.

Z liczby Francuzów przeznaczonych na roboty do Niemiec, zaledwie 5% wyjechało. Reszta zbiegła.

André Philip oświadczył w radio Algier, iż conajmniej 80 tys. patriotów francuskich walczy w górach Sabaudii.

Krążą pogłoski, że Mussolini postradał zmysły. Wygłasza samotnie mowy do siebie. Ostatnie przeżycia mogły go przyprawić o obłęd.

Arcybiskup Jorku Dr. Gabet w sprawozdaniu swym w z pobytu w Moskwie zapewnia, że w najcięższych czasach byli w Sowietach ludzie, którzy wierzyli i praktykowali sakramenta. Synod zdecydował się Stalin utworzyć jako "mądry człowiek", który wie, że większość narodu rosyj. jest głęboko religijna i ponieważ jest pewny, że rosyjski kościół nie będzie przeciwny panującemu w Rosji porządkowi. Arcyb. mówi dalej, że w Istrze mieście 10 tys., nie było domu całego, a słynny tamt. klasztor był zupełną ruiną. Niemcy cofając się zostawiają tylko zgliszcza. Arcyb. wyd. je się, że Sowiety są obecnie bardziej socjalistyczne niż komunistyczne. Sprawozdanie Dra Gabeta jest świetnym chwytem sow. propagandy w Anglii.

---oo---

Na fundusz prasowy złożono w zł.: Kwiatek 10, Kodama 10, S.A.M. 10, Duna 10, Hanka 10, XY II 5, Mazepa Brodzki 50, Mak 10, Tatku 50, Fuks 10, Dodge 100, Wita 5, Tusia 5, Misio 5, Nadzieja 20, Wilek 10, Tośko 10, Czołg 20, Niezapominajka 10, M. 5, C. k. m. 50, Burka 10, Makownik 20, Józefowa 20, Len 30, N. 2, XY 30, Róża 40.

Janek 1000 ark. pP, Monika 1000 ark. p. Adolf farba.

Sprostowanie: w Nr. 85 mylnie podano Ursus zamiast Urwald 50.

Fundusz specjalny podamy w następnym numerze.

---ooo---